دافغانستان اسلامی جمهوریت

دعدليې وزارت

رسمي جريده

دافغانستان داسلامي جمهوريت دقضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون

Ketabton.com

دچاپ نېټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش کال د غويي دمياشتې(۳۱)- پرله پسې ګڼه (۸۵۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامتیـــاز خاوند : دعـــــدلیې وزارت

مسؤول چلوونکی : عبدالقهار "جـــویا"

مرســــــتیال : نـــور علـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان اسلامي جمهوريت

کڼه : (۳۲۱۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

د عدليې وزير محترم سرور دانش !

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا تصويب او د ۱۳۸۴/۲/۲۱ نېټې (۱۴) ګڼې فرمان پر بنسټ زموږ لخوا توشيح شوی دی ، تاسې ته دروا ستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان داسلامي جمهوريت

رئيس

جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۳۲۱۷)

تاريخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

محترم سرور دانش وزير عدليه !

قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را که به داخل (۷) فصل و(۷۷) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصويب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ توشيح گرديده است ، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريدهٔ رسمی اقدام نمائيد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمو د تشكيلاتو او واک د قانون د انفاذ په هكله ،د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور رئيس

فرمان

گڼه : (۱۴)

نېټه :۱۳۸۴/۲/۲۱

لومړۍ ماده :

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمو د تشكيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا د ۱۳۸۴/۱/۲۹ نېټې د (۴) گڼې مصوبې پر بنسټ تصويب شوی دی ، توشيح کوم .

فرمان

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان در بارهٔ انفاذ قانون تشكيلات و صلاحيت محاكم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۱۴)

تاريخ :۱۳۸۴/۲/۲۱

مادهٔ اول :

قانون تشكيلات و صلاحيت محاكم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را كه به اساس مصوبهٔ شماره (۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۱/۲۹ از طرف مجلس عالی وزراء به داخل (۷) فصل و (۷۷) ماده تصويب گرديده است توشيح ميدارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

دوه یمه ماده :

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخـــه نافذ او په رسمي جريده کـــې دې خپور شي .

حامد کرزی

دافغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

مادهٔ دوم :

ایـــن فرمـــان از تـــاریخ توشـــیح نافـــذ و در جریـــدهٔ رســـمی نشر گردد .

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست مندرجات

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه

جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول :	هدف	۱
مادهٔ دوم:	استقلالیت	۲
مادهٔ سوم:	صلاحیت رسیدگی	۲
مادهٔ چهارم:	دایرهٔ صلاحیت	۲
مادهٔ پنجم :	اعتراض بر فیصله	۳
مادهٔ ششم:	طرز رسیدگی	۳
مادهٔ هفتم:	مصدر حکم	۵
مادهٔ هشتم:	علنیت جلسه	۵
مادهٔ نهم:	ذکر مواد قانونی درفیصله	۶
مادهٔ دهم:	واجب التعمیل بودن فیصله ها	۷
مادهٔ یازدهم:	داشتن وکیل مدافع	۷
مادهٔ دوازدهم:	داشتن ترجمان	۷
مادهٔ سیزدهم:	عدم امتناع از اصدار حکم	۸
مادهٔ چهاردهم:	استقلالیت در اصدار حکم	۸
مادهٔ پانزدهم:	عدم عضویت در حزب	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت ستره محکمه

مادهٔ شانزدهم: ستره محکمه ۹

مادهٔ هفدهم : ترکیب ستره محکمه ۱۰

مادهٔ هجدهم : دیوان های ستره محکمه ۱۰

مادهٔ نزدهم : صلاحیت رئیس دیوان ۱۱

مادهٔ بیستم : مستشاران قضایی ۱۱

مادهٔ بیست ویکم: تعیین مستشاران قضایی ۱۲

مادهٔ بیست ودوم: وظایف مستشاران ۱۲

مادهٔ بیست وسوم: آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه ۱۳

مادهٔ بیست وچهارم : وظایف و صلاحیت های قضایی ستره محکمه ۱۴

مادهٔ بیست وپنجم : جلسات ستره محکمه ۱۶

مادهٔ بیست وششم: نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی ۱۷

مادهٔ بیست وهفتم: ارجاع به سبب بطلان ۱۸

مادهٔ بیست وهشتم: وجوب تعمیل احکام و قرار ها........................ ۲۰

مادهٔ بیست ونهم: وظایف و صلاحیت های اداري ستره محکمه ۲۰

مادهٔ سی ام : صلاحیت های رئیس ستره محکمه ۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت محاکم استیناف

مادهٔ سی ویکم: تشکیل محکمهٔ استیناف ۲۵

مادهٔ سی و دوم : ترکیب دیوان های محاکم استیناف ۲۶

مادهٔ سی وسوم: رسیدگی فیصله ها و قرار ها ۲۷

مادهٔ سی و چهارم: رفع اختلافات صلاحیت قضایی ۲۸

مادهٔ سی و پنجم : قطعیت فیصله ها و قرار ها ۲۸

مادهٔ سی و ششم: وظایف و صلاحیت های رئیس محکمهٔ استیناف.... ۲۹

مادهٔ سی و هفتم: رهبری جلسات ۳۰

مادهٔ سی و هشتم: مسؤولیت ۳۰

مادهٔ سی و نهم: شعبات محکمهٔ استیناف ۳۱

فصل چهارم

تشکیل ،ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

مادهٔ چهلم: تشکیل ۳۱

مادهٔ چهل ویکم: ترکیب محاکم ابتدائیه.......................... ۳۲

مادهٔ چهل و دوم: رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه..... ۳۳

مادهٔ چهل و سوم: رهبری محکمه و دیوان ها ۳۴

مادهٔ چهل و چهارم: محکمهٔ اطفال.................................. ۳۵

مادهٔ چهل و پنجم: محکمهٔ ابتدائیه تجارتی ۳۶

مادهٔ چهل و ششم: رسیدگی به قضایای اختصاصی ۳۶

مادهٔ چهل و هفتم : ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی................. ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ چهل و هشتم : صلاحیت محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی.............. ۳۸
مادهٔ چهل و نهم : توظیف قاضی مؤقت.............................. ۳۸
مادهٔ پنجاهم : ایجاد دیوانهای ضروری ۳۹
مادهٔ پنجاه و یکم : طرز رسیدگی جرایم متعدد........................ ۳۹
مادهٔ پنجاه و دوم : مسؤولیت...................................... ۴۱
مادهٔ پنجاه و سوم : قطعیت فیصله................................. ۴۱
مادهٔ پنجاه و چهارم : شـــعبات اداری ۴۲
مادهٔ پنجاه و پنجم : ادارات ثبت اسناد و وثایق ۴۲
مادهٔ پنجاه و ششم : ثبت اسناد وعلایم تجــارتی ۴۳
مادهٔ پنجاه و هفتم : ارایــه گـــزارش.............................. ۴۴

فصل پنجم

امور مربوط به قضات و کارکنان قوه قضائیه

مادهٔ پنجاه و هشتم : شرایط انــسلاک قـــضاء ۴۴
مادهٔ پنجاه و نهم : سوگند ۴۶
مادهٔ شصتم: تقرر و تبدل قضات.................................. ۴۷
مادهٔ شصت ویکم: تقرر و تبدل کارکنان اداری ۴۸
مادهٔ شصت و دوم : تقاعد قضات ۴۹
مادهٔ شصت و سوم: تبدیلی قضات ۵۰
مادهٔ شصت چهارم : تقدریر نامه ها ۵۱
مادهٔ شصت و پنجم : تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت ۵۲
مادهٔ شصت و ششم : امتیاز مسلکی ۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل ششم

مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

مادهٔ شصت و هفتم : توقیف قاضی ۵۳
مادهٔ شصت و هشتم: تأدیب قضات ۵۴

فصل هفتم

احکام متفرقه

مادهٔ شصت و نهم : پذیرش مجدد قاضی مستعفی..................۵۴
مادهٔ هفتادم: لباس قضات ۵۵
مادهٔ هفتاد ویکم: کارت هویت ۵۵
مادهٔ هفتاد و دوم: داشتن مهر.................................۵۵
مادهٔ هفتاد و سوم: امنیت قضات ومحاکم.........................۵۶
مادهٔ هفتاد و چهارم: معاش ۵۶
مادهٔ هفتاد و پنجم: ثبت دارایی...............................۵۷
مادهٔ هفتاد و ششم : نشریه اختصاصی.........................۵۷
مادهٔ هفتاد و هفتم : تاریخ انفاذ...........................۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمود تشکيلاتو او واک قانون

لومړی فصل
عمومي حکمونه

هدف :

لومړۍ ماده :

دغه قانون د اساسي قانون د يوسلو شپاړسمې او يوسلو درويشتمې مادې د حکمونو پر بنسټ د افغانستان اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د تشکيل ، د سترې محکمې او د استيناف او ابتدائيه محکمو د دندو او واکونو او د هغو د اړوندو قاضيانو د چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی .

قانون تشکيلات وصلاحيت محاکم قوۀ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول
احکام عمومی

هدف:

مادۀ اول:

اين قانون به تأسی از احکام مواد يکصد و شانزدهم و يکصدو بيست وسوم قانون اساسی به منظور تشکيل قوۀ قضائيه ، تنظيم وظايف و صلاحيت های ستره محکمه و محاکم استيناف و ابتدائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان وامور مربوط به قضات آن وضع گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (استقلالیت) :

دوه یمه ماده :

قضائیه قوه د دولت خپلواک رکن دی چې له سترې محکمې ، د استیناف له محکمو او ابتدائیه محکمو څخه مرکبه ده .

ګرځندې (سیارې) محکمې د اړتیا په صورت کې د سترې محکمې په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظورۍ جوړیدای شي .

د څېړنې (رسیدګۍ) واک :

درییمه ماده :

د قضائیه قوې په واک کې د هغو ټولو د عواووڅېړنه شامله ده چې د دولت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصولخوا د مدعي یا مدعي علیه په توګه د قانون د حکمونو مطابق ، دمحکمې په وړاندې اقامه کېږي .

دواک دایره :

څلورمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حالت کې یوه قضیه یا ساحه د

استقلالیت:

مادۀ دوم:

قوۀ قضائیه رکن مستقل دولت بوده ، مرکب از ستره محکمه، محاکم استیناف ومحاکم ابتدائیه میباشد.

محاکم سیار در صورت ضرورت به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ایجاد شده می تواند .

صلاحیت رسیدگی:

مادۀ سوم:

صلاحیت قوۀ قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعا ویست که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی به شمول دولت بحیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه می گردد.

دایرۀ صلاحیت :

مادۀ چهارم:

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت قضیه یا ساحۀ را از دائرۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضائيه قوې د واک له دايرې څخه وباسي اوبلې مرجع ته يې وسپاري.

دغه حکم د اساسي قانون په (نهه شپېتمه ، اته اويايمه او يوسلو اووه ويشتمه) ماده کې درج د خاصو محکمواو په اړوندو قضيو کې د عسکري محکمو د تشکيل خنډ نه ګرځي .

پر فيصلې باندې اعتراض:

پنځمه ماده :

د دعواوو اړخونه کولای شي د کښتنۍ محکمې دصادروشوو فيصلو په هکله د قانون د حکمونو مطابق ، د پورتنۍ محکمې په وړاندې اعتراض وکړي. د محکمو قطعي فيصلې لدې حکم څخه مستثني دي .

د څېړنې ډول

شپږمه ماده :

(۱) په محکمو کې د قضيو څېړنه د قضيې د کيفيت او ماهيت له اړخه

صلاحيت قوهٔ قضائيه خارج ساخته وبه مرجع ديگری تفويض نمايد.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خاص مندرج مواد(شصت و نهم ، هفتادو هشتم و يکصدو بيست و هفتم)قانون اساسی ومحاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نمی گردد.

اعتراض بر فيصله :

مادهٔ پنجم:

طرفين دعاوی ميتوانند در مورد فيصله های صادرهٔ محکمهٔ تحتانی مطابق احکام قانون ، به پيشگاه محکمهٔ فوقانی اعتراض نمايند. فيصله های قطعی محاکم ازين حکم مستثنی است.

طرز رسيدگی:

مادهٔ ششم :

(۱) رسيدگی به قضا يا در محاکم از لحاظ کيفيت و ماهيت قضيه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دوه وو (ابتدائي او استينافي) پړاوونو کې صورت مومي .

(۲) ستره محکمه د استيناف له محکمو څخه ور رسېدلې قضيې يوازې د قانون د تطبيقېدو د صحت له اړخه (د نقض يا ابرام په صورت کې) تر څېړنې لاندې نيسي ، خو دا چې په خاص حالت کې د قضيې د څېړنې واک د کيفيت او ماهيت له اړخه هغې ته سپارل شوی وي .

(۳) په محکمو کې قضيې د قاضيانو لخوا په لاندې توګه څېړل کېږي :

۱– په ابتدايي پړ او کې د دريو تنو قاضيانو په ګډون ، خو دا چې د قاضيانو شمېر له دريو تنو څخه لږ وي ، پدې صورت کې د قضيې څېړل له دريو تنو قاضيانو څخه د لږو په واسطه جواز لري .

دو مرحلۀ (ابتدائی و استینافی) صورت میگیرد .

(۲) ستره محکمه قضایای واصله از محاکم استیناف را صرفاً از نگاه صحت تطبیق قانون (در صورت نقض یا ابرام) مورد رسیدگی قرار میدهد ، مگر اینکه قانون در حالت خاص صلاحیت رسیدگی قضیه را از لحاظ کیفیت و ماهیت به آن تفویض نموده باشد .

(۳) قضایا در محاکم توسط قضات به ترتیب ذیل رسیدگی میشود :

۱– در مرحلۀ ابتدائی به اشتراک سه نفر قاضی، مگر اینکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، دریںصورت رسیدگی قضیه توسط کمتر از سه نفر قاضی جواز دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په استينافي پړاو کې د دريو تنو قاضيانو په واسطه .

۳- په وروستني پړاوکې د سترې محکمې د دوو تنو يا له هغو څخه د زياتو قاضيانو په واسطه .

د حکم مصدر :

اوومه ماده :

محکمې د قضيو د څېړنې په وخت کې د اساسي قانون او نورو نافذو قوانينو حکمونه تطبيقوي .

په هغهٔ صورت کې چې په قضيه کې قانوني صراحت موجود نه وي ، څېړنه او د حکم صادرول د اساسي قانون په (يو سلو دېرشمه او يوسلو يو دېرشمه) ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق صورت مومي .

د جلسې علنيت :

اتمه ماده :

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په ښکاره (علني) توګه

۲- در مرحلهٔ استينافی توسط سه نفر قاضی.

۳- در مرحلهٔ فرجام توسط دو نفر قاضی ستره محکمه يا بيشتر از آن.

مصدر حکم:

مادهٔ هفتم:

محاکم حين رسيدگی قضايا، احکام قانون اساسی وسائر قوانين نافذه را تطبيق می نمايند.

در صورتيکه صراحت قانونی در قضيه موجود نباشد، رسيدگی واصدار حکم مطابق به احکام مندرج مواد (يکصد و سی ام و يکصد سی و يکم) قانون اساسی صورت ميگيرد.

علنيت جلسه:

مادهٔ هشتم:

در محاکم افغانستان ، محاکمه به صورت علنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دايرېږي او هر شخص حق لري د قانون د حکمونو له پـه پام کې نيولو سره په هغې کې حضور ومومي .

محکمه کولای شي په هغو حالاتو کې چې په قانون کې تصريح شوي دي يا د محاکمې سري توب اړين تشخيص شي ، سري جلسې دايرې کړي خو د حکم اعلام په هر حال بايد علني وي .

پـه فيصله کې د قانوني موادو ذکر کول :

نهمه ماده :

محکمې مکلفې دي د استناد وړ قانوني مـوادو پـه ذکرولـو سره د هغـهٔ حکم دلايل او اسباب چې صادر وي يې، په خپله فيصله کې تصريح کړي .

داير ميگردد و هر شخص حق دارد با رعايت احکام قانون در آن حضور يابد .

محکمه ميتواند در حالاتيکه در قانون تصريح گرديده ، يا سری بودن محاکمه ضروری تشخيص گردد ، جلسات سری داير کند ولی اعلام حکم بايد به هر حال علنی باشد .

ذکر مواد قانونی در فيصله:

مادهٔ نهم:

محاکم مکلف اند دلايل واسباب حکمی را که صادر می کنند با ذکر مواد قانونی مورد استناد در فيصلهٔ خويش تصريح نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فيصلو واجب التعميل والی :

لسمه ماده :

د محكمو قطعي فيصلې واجب-التعميل دي،خو دشخص په مرګ د حكم په حالت كې چې د جمهور رئيس له منظورۍ وروسته تطبيقيږي.

د مدافع وكيل لرل :

يوولسمه ماده :

هر شخص كولای شي له نيونې سره سم ، د تور د دفع كولو يا د حق د اثبات لپاره ، شخصاً اقدام وكړي او يا مدافع وكيل وټاكي. په جنائي قضيو كې د نېستمنواشخاصو لپاره د اړوند تقنيني سند مطابق ، مدافع وكيل ټاكل كيږي.

د ژباړونكي لرل:

دوولسمه ماده :

كه چېرې د دعوي لوری ، په هغه رسمي ژبه چې محاكمه پـه هغې صورت مومي ، ونه پوهيږي، د قضيې په موادو او سندونو باندې

واجب التعميل بودن فيصله ها :

مادۀ دهم:

فيصله های قطعی محاكم واجب-التعميل است،مگر در حالت حكم بمرگ شخص كه بعداز منظوری رئيس جمهور تطبيق ميگردد.

داشتن وكيل مدافع:

مادۀ يازدهم:

هر شخص ميتواند برای دفع اتهام بـه مجـرد گرفتـاری و يـا اثبـات حـق خـود وكيـل مدافع تعيين كنـد . در قـضايای جنـائی بـرای اشـخاص بی بضاعت طبق سند تقنينی مربوط وكيل مدافع تعيين می شود.

داشتن ترجمان:

مادۀ دوازدهم:

هرگـاه طـرف دعـوی، لـسان رسمی را كه محاكمه توسـط آن صورت می گيرد ، ندانـد، حـق اطلاع به مواد و اسـناد قـضيه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرتیا او په محکمه کې په مورنۍ ژبه د ترجمان په واسطه د خبروکولو حق ورته تأمینېږي .

د حکم له صادرولو څخه ډډه نه کول :

دیارلسمه ماده :

محکمه نشي کولای د هغې قضیې په هکله چې تر څېړنې لاندې یې نیولې ده ، د حکم له صادرولو څخه ډډه وکړي . تر څېړنې لاندې قضیه د تصمیم له نیولو د مخه له محکمې څخه ایستل کېدای نشي .

د حکم په صادرولو کې خپلواکي :

څوارلسمه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې خپلواکې دي او د حکم په صادرولو کې یوازې د قانون تابع دي .

د محکمو په واسطه څېړنه او دحکم صادرول د قانون او محکمې په

صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تأمین می گردد.

عدم امتناع از اصدار حکم:

مادۀ سیزدهم:

محکمه نمی تواند دربارۀ قضیه ای که آنرا مورد رسیدگی قرار داده است ، از اصدار حکم امتناع ورزد . قضیۀ تحت بررسی قبل از اتخاذ تصمیم از محکمه خارج ساخته شده نمی تواند.

استقلالیت در اصدار حکم:

مادۀ چهاردهم:

محاکم حین رسیدگی به قضایا مستقل بوده و درصدور احکام صرف تابع قانون می باشند.

رسیدگی واصدار حکم توسط محاکم براساس اصل تساوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړانـــدې د اړخونـــو د تـــساوي د اصل پر بنسټ او د عـــدالت او ناپلوۍ په پام کې نيولو سره صورت مومي .

پـه ګوند کې نه غړيتوب :

پنځلسمه ماده :

قاضيان نشي کـــولای د دنـــدې د تصدۍ په موده کې د سياسي ګوند غړيتوب ولري .

دوه يم فصل

د سترې محکمې تشکيل ، ترکيب او واک

ستره محکمه :

شپاړسمه ماده :

ستره محکمـــه د هېـــواد د ډېـــر عالي قضايي ارګان پـــه توګـــه ، د افغانستان د اسلامي جمهوريـــت د قضائيه قوې پـــه ســـرکې ځـــای لري .

طـــرفين در برابـــر قـــانون و محکمـــه و رعايـــت عـــدالت و بـــی طرفـــی صـــورت می گيرد.

عدم عضويت درحزب:

مادۀ پانزدهم :

قضات نمی توانند درمدت تصدی وظيفه عضويت حزب سياســی را داشته باشند.

فصل دوم

تشکيل ، ترکيب وصلاحيت ستره محکمه

ستره محکمه:

مادۀ شانزدهم :

ســـتره محکمـــه بـــه حيـــث عـــالی تـــرين ارگـــان قـــضائی کـــشور در رأس قـــوۀ قـــضائيه جمهوری اسلامی افغانستان قـــرار دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محكمې تركيب :

اوولسمه ماده :

ستره محكمه له نهو غـړو څخـه جوړه ده چې د اساسي قانون پـه يو سلو اووه لسمه او يـو سـلو اتلسمه ماده كـې د درج شـوو حكمونوله په پام كې نيولو سره ، د ولسي جرګې په تاييد ، د جمهـور رئيس لخوا ټاكل كېږي .

جمهور رئيس له غړو څخه يوېې ، د سترې محكمې د رئيس په توګـه ټاكي .

د سترې محكمې دېوانونه :

اتلسمه ماده :

(۱) ستره محكمه له لاندې دېوانونو څخه جوړه ده :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲-د عامه امنيت دېوان.

۳- د مـدني او عامـه حقوقـو دېوان .

۴- سوداګريز(تجارتي) دېوان .

(۲) د دې مـادې په (۱) فـقره

تركيب ستره محكمه:

مادۀ هفدهم :

ستره محكمه مركب از نه عـضو بوده كه بـا نظرداشـت احكـام مندرج مواد يک صد و هفـدهم و يـک صـد و هجـدهم قـانون اساسی از طرف رئيس جمهور بـه تائيـد ولـسی جرگـه تعيـين می گردند.

رئيس جمهور يكی از اعـضاء را بحيث رئيس ستره محكمه تعيـين می نمايد.

ديوان های ستره محكمه:

مادۀ هجدهم :

(۱) سـتره محكمـه متـشكل از ديوانهای ذيل ميباشد:

۱- ديوان جزای عمومی .

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديـوان مـدنی و حقـوق عامه .

۴- ديوان تجارتی .

(۲) رياست هريک از ديـوانهای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــې د درج شـــوو دېوانونـــو د هر یوهٔ ریاست د سترې محکمې لـــه غـــړو څخـــه یـــو چـــې د سترې محکمې د رئیس په ټاکنه د یوهٔ کال لپاره په وارســـره ټاکـــل کېږي ، په غاړه اخلي .

د دېوان د رئیس واک :

نولسمه ماده :

د سترې محکمې د دېوانونو رئیسان د لاندې واکونو او دندو لرونکـــي دي :

۱- د اړونـــد دېـــوان د فعالیـــت لارښوونه .

۲- د اړونـــد دېـــوان د غونـــډو جوړول او د هغو ریاست کول .

۳-داړوندودېوانونودچاروتنظیمول او د قضایي تجربـــو توحیـــدول او سترې محکمې ته درپوټ ورکول .

قضائي مستشاران :

شلمه ماده :

ستره محکمه د قضایي مستشارانو لرونکې ده چې ټول شـــمېرېې لـــه

منـــدرج فقـــرهٔ (۱) ایـــن مـــاده را یکی از اعضای ستره محکمه که بالنوبـــه بـــه انتخـــاب رئـــیس ستره محکمه برای مدت یک سال تعیـــین مـــی شـــود، بـــه عهـــده می گیرد.

صلاحیت رئیس دیوان:

مادهٔ نزدهم:

رؤسای دیوان های ستره محکمـــه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل می باشند :

۱-رهبـــری فعالیـــت دیـــوان مربوط.

۲- تدویر جلسات دیوان مربوط و ریاست از آن.

۳- تنظیم امور و توحید تجـــارب قضائی دیوان های مربوط و ارائـــه گزارش به ستره محکمه.

مستشاران قضائی :

مادهٔ بیستم :

ستره محکمـــه دارای مشتـــشاران قضائی میباشد که تعداد مجـــموعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشـــو تنوڅخـــه زياتېـــداى نشي .

د قضايي مستشارانو ټاکل :

يو ويشتمه ماده :

د سترې محکمې قضايي مستشاران د هغو قاضيانو له منځ څخه ټاکـــل کېږي چې د بشپړ اهليت ، کفايت او درايت لرونکي وي او لږترلـــږه لس کاله يې بالفعل قضايي خدمت سرته رسولى وي .

په دېوانونو کې د قضايي مستشارانو توظيفول د سترې محکمې د رئيس واک دى .

د مستشارانو دندې :

دوه ويشتمه ماده :

قضايي مستشاران ، ور رســېدلې قضيې تحليل او ارزوي ، رپوټ يې برابر وي او د تصميم نيولو لپاره يې قـــضايي غونـــډې تـــه وړانـــدې کوي .

آنها از سی و شش نفر بیشتر بوده نمی تواند.

تعیین مستشاران قضائی:

مادۀ بیست و یکم:

مستشاران قضائی ستره محکمه از میان قضاتی تعیین می گردند کـــه دارای اهلیت، کفایت و درایـــت کامل بوده و حد اقل ده سال طور بالفعل خدمت قضائی را انجام داده باشند .

توظیف مستشاران قضائی در دیوان ها از صلاحیت رئیس ستره محکمه می باشد.

وظایف مستشاران :

مادۀ بیست و دوم:

مستـــشاران قـــضائی ، قـــضایای وارده را تحلیـــــل و ارزیـــــابی نمـــوده ، گـــزارش آنـــرا تهیـــه و غرض اتخاذ تصمیم بـــه جلـــسۀ قضائی ارائه می نماید .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائیه قوې عمـــومي اداري آمریت :

درویشتمه ماده :

(۱) قضايي قوه د اجرايي او قضايي چارو دښه تنظیم په منظور،د عمومي اداري آمریت لرونکې ده چې په سر کې يې عمومي آمر ځای لري .

(۲) عمومي اداري آمر د سترې محکمې د رئیس په وړانـــديز او د جمهور رئیس په منظـــورۍ ټاکـــل کېږي .

عمومي اداري آمر په عین حال کې د سترې محکمې منشي او ویندوی دی اودلاندې اوصافو لرونکی وي:

۱- د تقرر په وخت کې يې سن له دېرشو کلونو څخه لږ نه وي .

۲- د عالي تحصیلاتو لرونکی وي او په اداره کې کافي تجربه ولري.

۳- د ښه سیرت او نیک شـــهرت لرونکی وي .

۴- د محکمې لخوا د بشري ضد او جنایت جرمونو په ارتکاب یا له

آمریت عمـــومی اداری قـــوهٔ قضائیه:

مادهٔ بیست و سوم :

(۱) قوهٔ قضائیه به منظور تنظیم بهتر امور اجرائـــی و قـــضائی ، دارای آمریت عمومی اداری بوده کـــه در رأس آن آمر عمومی قرار دارد.

(۲) آمـــر عمـــومی اداری بـــه پیشنهاد رئیس ســـتره محکمـــه و منظوری رئـــیس جمهـــور تعیـــین میگردد .

آمر عمومی اداری در عـــین حـــال منشی وسخنگوی ستره محکمـــه بوده ودارای اوصاف ذیل می باشد:

۱- سن وی حین تقرر از سی سال کمتر نباشد.

۲- دارای تحصیلات عالی بوده و در اداره تجربهٔ کافی داشته باشد.

۳- دارای حسن سیرت وشـــهرت نیک باشد.

۴- از طرف محکمه به ارتکـــاب جرایم ضد بشری و جنایـــت یـــا

مدني حقوقو څخه په حرمان نه وي محکوم شوی .

(۳) ستره محکمـــه د مـــسلکي او اداري څانګو لرونکـــې ده چـــې د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت په چوکاټ کې فعاليت کـــوي . د سترې محکمې د مسلکي او اداري څانګو تشکيل او د فعاليت ډول د جلا مقررو مطابق تنظيمېږي .

(۴)عمومي اداري آمريت کـــولای شي عندالضرورت دسترې محکمې د تائيداو دجمهور رئيس له منظورۍ وروسته نورې څانګې جوړې کړي.

<u>د سترې محکمې قضائي دندې او واکونه :</u>

څلېريشتمه ماده :

ستره محکمه د قوانينو د تفسير او قضائي چارو په ساحه کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

۱- د قانون مطابق د حکومت يـــا محکمو د غوښتنې پر اساس ، لـــه اساسي قانون سره د قوانينو ، تقنيني

حرمان از حقوق مـــدنی محکـــوم نشده باشد.

(۳) ستره محکمه دارای شـــعبات مسلکی واداری میباشـــد کـــه در چوکات آمریت عمومی اداری قوۀ قضائیه فعالیت می نمایند. تشکیل و طرز فعالیت شـــعبات مـــسلکی و اداری ستره محکمه طبـــق مقـــرره های جداگانه تنظیم می گردد.

(۴) آمریت عمومی اداری می تواند عندالضرورت شعبات دیگـــری را بعد از تائیـــد ســـتره محکمـــه و منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

<u>وظایف و صلاحیت های قضائی ستره محکمه :</u>

مادۀ بیست و چهارم :

ستره محکمه در ساحۀ تفسیر قوانین و امور قـــضائی دارای وظـــایف و صلاحیت های ذیل می باشد :

۱- بررسی مطابقت قوانین ، فرامین تقنینی و معاهدات بـــین الـــدول و میثاق های بین المللی بـــا قـــانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمانونو ، بین الدول معاهـــدو او نړیوالو میثاقونو د مطابقت څېړل او د هغو تفسیرول .

۲- د حکومت له لارې ملي شوري ته د قضايي چارو د تنظیم په ساحه کې د قانون د طرحې وړاندیز .

۳- په اړوندو قوانینو کې د اټکـــل شویو احوالـــو مطـــابق ، د لـــوی څارنوال یا د دعـــوي د لـــوري د اعتراض پر بنسټ ، د نویو دلیلونو د پیداکېدو په ســـبب د محکمـــو پرقطعي فیصلو باندې نوې کتنه.

۴-د مؤجه دلیلونو د موجودیت په حال کې،دلوی څارنوال یا د دعوي دلوري دغوښتنې پربنسټ د محکمو د واک د تنازع حل کول او له یوې محکمې څخه بلې محکمې تـــه د قضیې د څېړنې د واک سپارل .

۵- د قانون د حکمونو مطـــابق ، بهرني دولت ته د مجرمینو د بېرته ورکړې(اعادې)په هکله د دلیلونـــو څېړنه او د تصمیم نیول .

اساسی و تفسیر آنها بـــر اســـاس تقاضای حکومت یا محاکم طبـــق قانون .

۲- پیشنهاد طرح قانون در ساحۀ تنظیم امور قضائی به شورای ملی از طریق حکومت .

۳- تجدید نظر بر فیـــصله هـــای محاکم به سبب ظهـــور دلایـــل جدید بر اســـاس اعتـــراض لـــوی څارنوال یا طرف دعـــوی ، طبـــق احوال پیشبینی شـــده در قـــوانین مربوط .

۴- حل تنازع صلاحیت محاکم و تفویض صلاحیت رسیدگی قضیه از یک محکمه بـــه محکمـــۀ دیگـــر براساس تقاضای لوی څـــــارنوال یا طرف دعوی در حال موجودیت دلایل مؤجه.

۵- بررســـی دلایـــل واتخـــاذ تصمیم در مورد اعادۀ مجرمین بـــه دولت خارجی مطابق بـــه احکـــام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- د اساسي قانون د اته ويشتمې مادې د حکم له په پام کې نيولـــو سره بهرني دولت ته د هېواد د تبعه د تسليمولو په هکله د تورد دليلونو څېړنه او د تصميم نيول .

۷- د قضائی تګلارې (رويـــې) د وحدت تأمينول .

۸- د قاضيانو د جنائي او انتظامي سرغړونو په هکله د تصميم نيول .

۹- په قضايي چارو کې د محکمو د استهداء ګانو څېړل او ورتـــه د ځواب ورکول .

د سترې محکمې غونډې :

پنځه ويشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په هرو پنځلسو ورځوکې ،عادي غونډه دايروي.

د سترې محکمـــې فـــوق العـــاده غونډې، د سترې محکمې د رئيس په غـــوښتنه د لـــوی څارنوال پـــه وړانديز يا د هغې د غړو د يوۀ ثلث د غوښتنې پربنسټ دايرېدلی شي .

٦- بررسی دلایل اتهـــام واتخـــاذ تصمیم در مورد تسلیم دهی تبعـــۀ کشور به دولت خارجی با رعایت حکم مادۀ بیست و هشتم قـــانون اساسی.

۷- تـــاُمین وحـــدت رویـــه قضائی .

۸- اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات جنائی و انتظامی قضات .

۹- بررسی استهداآت محـــاکم در امـــور قـــضائی و ارائـــه جـــواب به آن .

جلسات ستره محکمه :

مادۀ بیست و پنجم :

(۱) ستره محکمه در هر پانزده روز جلسۀ عادی را دایر می نماید.

جلسات فوق العادۀ ستره محکمـــه بر اساس تقاضای رئـــیس ســـتره محکمه ، پیشنهاد لوی خارنوال یا مطالبۀ یک ثلث اعضای آن دایـــر شده می تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د سترې محکمې د غونډو د دایرېدو نصاب د هغې د غړو د دوو ثلثوپه حضور بشپړېږي.تصمیمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأیو په اکثریت نیول کېږي خوداچې په دې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۳) لوی څارنوال او د هغهٔ په غیاب کې هغه مرستیال چې ورته واک ورکړل شوی دی ، د جزایي موضوعګانو په اړه د سترې محکمې په غونډو کې ګډون کوي .

(۴) د دې قانون د څلېریشتمې مادې د(۱،۲ ،۳ ،۴ ،۵ ،٦ او۸) اجزاوو په درج شوو مواردو کې تصمیمونه ، د سترې محکمې د غړو د دوو ثلثو په بشپړ اکثریت سره نیول کېږي .

د کښتنۍ محکمې د فیصلې نقضول :

شپږ ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې دېوان د اعتراض وړ فیصلې د

(۲) نصاب جلسات ستره محکمه با حضور دو ثلث اعضای آن تکمیل می گردد ، تصامیم به اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه اتخاذ میگرددمگراینکه دراین قانون طوری دیگری پیشبینی گردیده باشد .

(۳) لوی څارنوال و در غیاب وی معاون که به وی تفویض صلاحیت شده است ، به ارتباط موضوعات جزائی در جلسات ستره محکمه اشتراک می نماید.

(۴) در موارد مندرج اجزای (۱،۲،۳، ۴،۵،٦ و ۸) مادهٔ بیست و چهارم این قانون ، تصامیم به اکثریت دو ثلث کامل اعضای ستره محکمه اتخاذ می گردد.

نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی:

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه حین رسیدگی فیصله مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېړنې په وخت کې وومومي چې د لاندېنۍ محکمې فیصله له قانون سره په مخالفت یا د هغهٔ په تطبیق یا تأویل کې له خطاء یا د اسلامي شریعت له حکمونو سره په مخالفت کې صادره شوې ده، فیصله نقضوي او د حکم د صادرولو لپاره یې لاندېنۍ محکمې ته راجع کوي .

د سترې محکمې دېوان کولای شي په فیصله کې د نقض د مواردو په کتنې سره ، اګر که د معترض په اعتراض کې په هغو تصریح شوې نه وي ، هم هغه نقض کړي .

(۲) که چېرې خطاء د قانون په تطبیق کې یا خطا د هغهٔ په تاویل کې د فیصلې په پایله کې اغېزمنه نه وي او حکم اساساً صحیح او له قانون سره موافق وي ، اړوند دېوان کولای شي هغه تائید کړي .

د بطلان په سبب ارجاع :

اووه ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې

اعتراض دریابد که فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی در مخالفت با قانون یا خطا در تطبیق یا تأویل آن صادر گردیده، فیصله را نقض و غرض صدور حکم به محکمهٔ تحتانی ارجاع میدارد .

دیوان ستره محکمه می تواند درصورت ملاحظهٔ موارد نقض در فیصله ، گرچه در اعتراض معترض به آن تصریح نشده باشد نیز آنرا نقض نماید.

(۲) در صورتیکه خطا در تطبیق قانون یا خطا در تأویل آن در نتیجهٔ فیصله مؤثر نبوده وحکم اساساً صحیح وموافق قانون باشد ، دیوان مربوط می تواند آنرا تائید نماید.

ارجاع به سبب بطلان:

مادهٔ بیست و هفتم :

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان د اعتراض وړ فیصله ، پـه حکم کې د بطلان یا په حکم کې د اغېزمنو اساسي اجراآتو د بطلان په سبب نقض کړي ، قضیه د هغې د دلیلونو په صریح ذکرکولو سـره ، اړوندې محکمې ته ارجاع کوي ، لومړۍ محکمې ته د قضیې د ارجاع په حالت کې ، د حکم صادرول د هغو قاضـیانو پـه واسـطه چـې اکثریت ئې غیر له لومړنیو قاضیانو څخه وي ، صورت مومي .

(۲) که چېرې د هغې محکمې پـر صادر شوي حکم باندې چې دعوي ورته راجع شوې ده، دوه یم ځـل اعتراض صورت و مومي او اعتراض د همـاغو علتونـو او اسـبابو پر بناء وي او مرجوع الیه محکمه پخوانی حکم چې د سترې محکمې په دېوان کې نقض شـوی و ، پـه هماغو لومړنیـو دلیلونـو بانـدې حکم کړی وي ، موضوع تر غور او څېړنې لاندې نیسي ، پـه هغـهٔ صورت کې چې د اعتراض وړ حکم د سترې محـکمې لخوا د رأیو په

فیصلهٔ مورد اعتراض را به سـبب بطلان در حکـم یـا بطـلان در اجراآت اساسی مـؤثر در حکـم، نقض نماید، قـضیه را بـا ذکـر صریح دلایـل آن بـه محکمـهٔ مربـوط ارجـاع میـدارد، در حالـت ارجـاع قـضیه به محکمهٔ اولی، صدورحکم توسط قـضاتی کـه اکثریـت غیـراز قضات اولـی باشـند، صـورت میگیرد.

(۲) هرگـاه بـرحکم صـادره ازمحکمـهٔ کـه دعـوی بـه آن ارجاع شده ، بـار دوم اعتـراض صـورت بگیـرد واعتـراض برمبنای همـان علـل واسـباب باشـد ومحکمـهٔ مرجـوع الیـه حکـم قبلـی را کـه در دیـوان ستره محکمه نقض گردیده بـود، با همان دلایل اولی حکم نمـوده باشد ، ستره محکمه موضـوع را تحت غور ورسیدگی قرار میدهد، در صورتیکه حکم مورد اعتراض به اکثریت آراء از طرف ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت سره نقض شي ، څېړنه او د حکم صادرول د هغې محکمې په واسطه صورت مومي چې منقوضه حکم د نوموړي هیئت لخوا ورته راجع شوی دی ، په دې صورت کې مرجوع الیه محکمه د سترې محکمې د لارښودي قرار په پام کې نیولو مکلفه ده او د هغې صادره حکم قطعي دی .

د حکمونو او قرارونو د تعمیل وجوب :

اته ویشتمه ماده :

پر ښکتنیو محکمو باندې د قضیو د بیا څېړنې په هکله د پورتنیو (فوقاني) محکمو حکمونه او قرارونه واجب التعمیل دي .

د سترې محکمې اداري دندې او واکونه :

نهه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په اړوندو اداري چارو کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

نقض گردد، رسیدگی و اصدار حکم توسط محکمهٔ صورت می گیرد که حکم منقوضه از طرف ستره محکمه به آن ارجاع شده است ، در این صورت محکمهٔ مرجوع الیه مکلف به رعایت مفاد قرار رهنمودی ستره محکمه بوده و حکم صادرهٔ آن قطعی میباشد.

وجوب تعمیل احکام و قرار ها :

مادهٔ بیست و هشتم :

احکام وقرار های محاکم فوقانی در مورد رسیدگی مجدد قضایا بر محاکم تحتانی واجب التعمیل میباشد.

وظایف و صلاحیت های اداری ستره محکمه:

مادهٔ بیست و نهم :

(۱) ستره محکمه در امور اداری مربوطه دارای وظایف وصلاحیت های آتی می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د حکومت په سلا د قــضائیه قوې د بودجې برابرول .

۲- د محکمو د ادارو د فعالیتونو لارښودنه او ورڅخه څارنه .

۳- د محکمو د قــضایي او اداري چارو د تنظیم په منظور د مقررو او لوایحو وضع کول .

۴- د قضایي چـــارو د تــدقیق او مطالعاتو د پایلې څېړنه او د محکمو د نیمګړتیاوو د لــرې کولــو او د اجراآتو د توحید او ســمون پــه منظور د تدبیرونو نیول .

۵- د دې قانون د حکمونو مطابق، دجمهوري ریاست مقام ته دقاضیانو او مستشارانود ټاکنې وړاندیز .

۶- د دې قانون د حکمونو مطابق، د قاضیانو د تقرر ، تبدل ، ترفیع ، د خــدمت د تمدیــد او دتقاعــد وړاندیز .

۷- د جمهوری ریاست مقام ته د محکمو او د سندونو او وثیقــو د ثبت د ادارو د جوړولو (تأسیس) او

۱-ترتیب بودجهٔ قوهٔ قــضائیه بـــه مشورهٔ حکومت.

۲-رهبری ومراقبت از فعالیت های ادارات محاکم.

۳-وضع مقرره ها ولوایح به منظور تنظـــیم امــــور قـــضائی واداری محاکم.

۴-بررســـی نتیجـــهٔ تـــدقیق و مطالعـــات امــــور قـــضایی و اتخـــاذ تـــدابیر بـــه منظـــور رفع نواقص وتوحیـد وانــسجام اجراآت محاکم.

۵-پیـــشنهاد تعیـــین قـــضات و مستشاران به مقام ریاست جمهوری مطابق به احکام این قانون .

٦-پیـــشنهاد تقـــرر ، تبـــدل ، ترفیـــع ، تمدیـــد خـــدمت و تقاعد قضات مطابق احکـــام ایـــن قانون .

۷- پیشنهاد تأسـیس محـــاکم و ادارات ثبـــت اســـناد و وثـــایق و تعیین صلاحیت های قـــضائی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو د قــضايي او اداري واک د ټاکلو وړانديز .
۸– د قــضائيه قــوې د بــودجې تطبيقول .
۹–د محکمو دفعاليت د پرمخ بيولو په منظور،د لازمو اسانتياوو تأمينول.
۱۰– د قضايي ســتاژ د کــورس دايرول او په هغۀ پورې د اړونــدو چارو تنظيمول .
۱۱– د قاضيانو د پوهې او تجربو د سطحې د لوړولو لپاره د مقتــضي تدبيرونو نيول .
۱۲– د قضائيه قوې د نورو اداري کارکوونکو له اجراآتو او فعاليتونو څخه څارنه .
۱۳– د کلنۍ احصائيې او په قضايي برخه کې د ټولــو محکمــو لــه فعاليتونو څخه د ريوټ برابرول .
۱۴– نورې هغه دندې او واکونــه چې په دې قانون او نورو قوانينــو کې سترې محکمې ته سپارل شوي دي .

اداری آنهـــا بمقـــام رياســـت جمهوری.
۸–تطبيـــق بودجـــۀ قـــوۀ قضائيه.
۹–تأمين تسهيلات لازم به منظور پيشبرد فعاليت محاکم.
۱۰– تـــدوير کـــورس ســـتاژ قــضائی وتنظــيم امــور مربــوط به آن.
۱۱–اتخاذ تدابير مقتــضی بــرای ارتقاء ســطح دانــش و تجــارب قضات.
۱۲–نظارت از اجراآت و فعاليت های ساير کارکنـــان اداری قـــوۀ قضائيه .
۱۳–تهيۀ احصائيۀ سالانه و گزارش از فعاليت های تمـــام محـــاکم در بخش قضائی .
۱۴–ساير وظايف و صـــلاحيتهای که درين قانون وقوانين ديگر بـــه ستره محکمه تفـــويض گرديـــده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي واکونه ، د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت له لارې اعمالېږي .

د سترې محکمې د رئيس واکونه :

دېرشمه ماده :

د سترې محکمې رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې ممثل او د لاندې واکونو لرونکی دی :

۱- د سترې محکمې د قضايي او اداري فعاليتونو عمومي لارښودنه .

۲- د سترې محکمې د غونډو رياست .

۳- عندالاقتضاء د سترې محکمې د اړوندو دېوانونو د قضايي غونډو رياست .

۴- د محکمو د فعاليتونو د پلټنې په اړه د امر صادرول .

۵- د قاضيانو د جرمونو او دهغو

(۲) صلاحيت های مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از طريق آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه اعمال ميگردد .

صلاحيت های رئيس ستره محکمه:

مادۀ سی ام:

رئيس ستره محکمه ممثل قوۀ قضائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان بوده، دارای صلاحيتهای ذيل ميباشد:

۱- رهبری عمومی فعاليتهای قضائی واداری ستره محکمه.

۲- رياست از جلسات ستره محکمه.

۳-عندالاقتضاء رياست جلسات قضائی ديوانهای مربوط ستره محکمه.

۴- اصدار امر مبنی بر تفتيش فعاليت های محاکم.

۵- اصدار امر مبنی بر رسيدگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قضايي او اداري سرغړونو څخه د راپيدا شوو قضيو د څېړنې په اړه د امر صادرول .

٦- د محكمو د قطعي فيصلو پر تطبيق باندې څارنه .

٧- د قضائيه قوې د بودجې له سالم تطبيق څخه څارنه او مراقبت .

٨- د ناروغۍ ، رخصتۍ ، غيابت او نورو علتونو په حالت كې د سترې محكمې يوهٔ غړي ته د خپلو ټولو يا يوې برخې واكونو سپارل .

٩- د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت پر فعاليت باندې څارنه .

١٠- جمهور رئيس ته د قضائيه قوې د قضايي او اداري اجراآتو د رپوټ وړاندې كول .

١١- د جمهوري رياست مقام ته د قاضيانودمحاكماتي اوتأديبي مجازاتو د عفوې او تخفيف وړانديز .

١٢-ددې قانون او نورو قوانينو د

قضا يای ناشی از جرايم و تخلفات قضائی واداری قضات.

٦- نظارت بر تطبيق فيصله های قطعی محاكم.

٧- نظارت و مراقبت از تطبيق سالم بودجهٔ قوهٔ قضائيه.

٨- تفويض تمام يابرخی از صلاحيتهای خود در حالت مريضی، رخصتی، غيابت وساير علل به يكی ازاعضای ستره محكمه.

٩- نظارت بر فعاليت آمريت عمومی اداری قوهٔ قضائيه.

١٠- ارائه گزارش اجراآت قضائی واداری قوهٔ قضائيه به رئيس جمهور.

١١- پيشنهاد عفو و تخفيف مجازات محاكماتی وتأديبی قضات به مقام رياست جمهوری.

١٢- ساير صلاحيت های مفوضه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونو مطابق نور ورسپارل شوي واکونه .

دریم فصل

د استیناف محکمو تشکیل، ترکیب او واک

د استیناف محکمې تشکیل:

یو دېرشمه ماده :

(۱) د استیناف محکمه د هېواد د هر ولایت په سطح د دې قـانون د حکمونو مطابق جوړېږي .

(۲) د استیناف محکمه له رئیس ، مرستیال ، د دېوانونو له رئیسانو او قضایي غړو څخه مرکبه ده .

د استیناف محکمې رئیس د هغـو قاضیانو له منځ څخه ټاکل کېـږي چې د بشپړ اهلیـت ، تجربـې او درایت لرونکي وي .

(۳) د عمومي جزاء د دېوان رئیس

بر طبق احکام این قانون و قـوانین دیگر.

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت محاکم استیناف

تشکیل محکمهٔ استیناف :

مادهٔ سی و یکم:

(۱) محکمهٔ استیناف در سطح هر ولایت کشور طبق احکام این قانون ایجاد میگردد.

(۲) محکمهٔ استیناف مرکـب از رئیس ، رؤسای دیوانها واعـضای قضائی میباشد.

رئیس محکمهٔ اسـتیناف از میـان قضاتی تعیین می گردد کـه دارای اهلیت، تجربـه ودرایـت کامـل باشد.

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف د محكمې د رياست مرستيال دی .

<u>د استيناف محكمو د دېوانونو تركيب :</u>

دوه دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې د لاندې دېوانونو لرونكې دي :

۱– د عمومي جزاء دېوان .

۲– د عامه امنيت دېوان .

۳– د مدني او شخصيه احوالو دېوان .

۴– د عامه حقوقو دېوان .

۵– سوداګريز (تجارتي) دېوان .

۶– د كوچنيانو دېوان .

(۲) د استيناف محكمې په هر دېوان كې د قضايي غړو شمېر له شپږو تنو څخه نشي زياتېدای .

(۳) ترافيكي قضيې د استيناف د عمومي جزاء دېوان څېړي .

(۴) ستره محكمه كولای شي د جمهور رئيس له منظوری

معاون رياست محكمۀ استيناف ميباشد.

<u>تركيب ديوان هاى محاكم استيناف:</u>

مادۀ سى و دوم:

(۱) محاكم استيناف داراى ديوان هاى آتى ميباشد:

۱– ديوان جزاى عمومى.

۲– ديوان امنيت عامه.

۳– ديوان مدنى واحوال شخصيه.

۴– ديوان حقوق عامه.

۵– ديوان تجارتى.

۶– ديوان اطفال .

(۲) تعداد اعضاى قضائى در هر ديوان محكمۀ استيناف ازشش نفر بيشتر بوده نميتواند.

(۳)قضاياى ترافيكى را ديوان جزاى عمومى استيناف رسيدگى مينمايد.

(۴) ستره محكمه مى تواند عندالضرورت ديوان هاى ديگرى را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د استيناف محكمو په چوكاټ كې عندالضرورت نور ديوانونه جوړ كړي .

د فيصلو او قرارونو څېړل :

دري دېرشمه ماده :

(۱)د استيناف محكمه د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه چې تر اعتراض لاندې راغلي وي ، په هغو احوالو اوترتيب سره چې په قانون اونورو قوانينو كې تصريح شويدي ، په استينافي پړاو كې څېړي .

(۲) د استيناف محكمه د دې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو قضيو د څېړنې په وخت كې د دعوي ټول حالات او كوايف تر بياغورونې لاندې نيسي ، د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه كولای شي د قانون د حكمونو مطابق تصحيح ، نقض ، تعديل ، تائيد يا لغوه كړي .

در چوكات محاكم استيناف بعداز منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

رسيدگی فيصله ها و قرارها :

مادۀ سی و سوم :

(۱) محكمۀ استيناف فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را كه مورد اعتراض قرار گرفته ، در احوال وترتيبی كه دراين قانون و قوانين مربوط تصريح گرديده، در مرحلۀ استينافی رسيدگی می نمايد.

(۲) محكمۀ استيناف حين رسيدگی قضايای مندرج فقرۀ (۱) اين ماده ، تمام حالات وكوايف دعوی را مجدداً تحت غور قرار داده ، فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را می تواند طبق احكام قانون تصحيح، نقض، تعديل، تائيد يا لغو نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضايي واک د اختلافونو لرې کول :

خلور دېرشمه ماده :

(۱) که چېرې د يوې جزائي قضيې د څېړنې د واک په هکله د دوو محکمو تر منځ چې د استيناف د محکمې په قضايي حوزه کې قرار لري ، اختلاف رامنځته شي ، د اختلاف حل او د واکمنې محکمې تشخيص ، داستيناف محکمې د رئيس تر اثر لاندې د دېوانونو له رئيسانو څخه د جوړ هيئت په واسطه صورت مومي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د ترتوقيف لاندې تورن د برخليک ټاکل د استيناف محکمې واک دی .

د فيصلو او قرارونو قطعيت :

پنځه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمو فيصلې او قرارونه ، په واک کې په ټولوشاملو قضيو کې قطعي دي .

رفع اختلافات صلاحيت قضائی :

مادۀ سی و چهارم :

(۱) هرگاه در مورد صلاحيت رسيدگی يک قضيۀ جزائی بين دو محکمه که در حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف قرار دارند، اختلاف بروز نمايد ، حل اختلاف و تشخيص محکمۀ ذيصلاح توسط هيئتی مرکب از رؤسای ديوان ها ، تحت اثر رئيس محکمۀ استيناف صورت می گيرد.

(۲) تعيين سرنوشت متهم تحت توقيف درحالت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از صلاحيت محکمۀ استيناف ميباشد.

قطعيت فيصله ها وقرار ها:

مادۀ سی و پنجم :

فيصله ها و قرار های محاکم استيناف در تمام قضايای شامل صلاحيت قطعی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف محکمې د رئیس دندې او واکونه :

شپږ دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی :

۱- د اړوندو محکمو او دېوانونو د فعالیتونو لارښودنه او تنظیمول .

۲- عندالاقتضاء د دېوانونو د قضایي غونډو ریاست .

۳- د یوۀ دېوان د غړي بل دېوان ته مؤقت توظیفول .

۴- د اړتیا په صورت کې د استیناف محکمې له قاضیانو څخه ابتدائیه محکمو ته د یوۀ قاضي توظیفول .

۵- عندالاقتضاء له یوۀ دېوان څخه بل دېوان ته د قضیې د څېړنې د واک سپارل .

۶- د اړوندو دیوانونو د قضایي تجربو توحیدول .

وظایف وصلاحیت های رئیس محکمۀ استیناف:

مادۀ سی و ششم :

رئیس محکمۀ استیناف دارای وظایف وصلاحیت های آتی میباشد:

۱- رهبری وتنظیم فعالیت محاکم ودیوان های مربوط.

۲- ریاست جلسات قضایی دیوان ها عندالاقتضاء.

۳- توظیف مؤقت عضو یک دیوان به دیوان دیگر .

۴- توظیف یکی از قضات محکمۀ استیناف به محاکم ابتدائیه در صورت ضرورت.

۵- تفویض صلاحیت رسیدگی قضیه ازیک دیوان به دیوان دیگرعندالاقتضاء.

۶- توحید تجارب قضائی دیوانهای مربوط .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- ستري محکمې ته د محکمو او اړوندو دېوانونو له فعالیت څخه رپوټ ورکول .

د غونډو لارښودنه :

اووه دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې د دېوانونو رئیسان د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د استیناف محکمې رئیس د دېوان د قضایي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې د دېوان رئیس د اړوند دېوان غړی ګڼل کېږي .

مسؤولیت :

اته دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د دېوانونو رئیسان او قاضیان یې د خپلو صادره فیصلو او قرارونو له کیفیت ، د قضیو د څېړنې له مودې ، د قانون د تطبیق له صحت او مدلل والي څخه مسؤولیت لري .

۷- ارائه گزارش از فعالیت محاکم و دیوان های مربوط به ستره محکمه.

رهبری جلسات:

مادهٔ سی و هفتم :

رؤسای دیوان های محکمهٔ استیناف جلسهٔ دیوان های مربوطه را رهبری می نمایند. در صورتیکه رئیس محکمهٔ استیناف ، جلسهٔ قضائی دیوان را رهبری نماید ، درین حالت رئیس دیوان ، عضوء دیوان مربوط پنداشته میشود .

مسؤولیت :

مادهٔ سی و هشتم :

رئیس محکمهٔ استیناف ، رؤسای دیوان ها وقضات آن از کیفیت ، میعاد رسیدگی قضایا، صحت تطبیق قانون و مدلل بودن فیصله ها و قرار های صادرهٔ خویش مسؤولیت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف محکمې څانګې :

نهه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمې رياست او اړونده دېوانونه يې د اداري کارکوونکو او څانګو لرونکي دي چې دندې او د فعاليت ډول يې په جلا لايحو کې تنظيمېږي .

څلورم فصل

د ابتدائيه محکمو تشکيل ، ترکيب او واک

تشکيل :

څلوېښتمه ماده :

(۱) د استيناف محکمې په اړونده قضايي حوزه کې په لاندې ترتيب سره د ابتدائيه محکمو لرونکې دي :

۱-دولايت دمرکزابتدائيه محکمه .

شعبات محکمهٔ استيناف:

مادهٔ سی و نهم :

رياست محکمهٔ استيناف و ديوان های مربوط دارای کارکنان و شعبات اداری ميباشند که وظايف و طرز فعاليت شان در لوايح جدا گانه تنظيم می گردد.

فصل چهارم

تشکيل، ترکيب وصلاحيت محاکم ابتدائيه

تشکيل:

مادهٔ چهلم :

(۱) محاکم استيناف در حوزهٔ قضائی مربوط دارای محاکم ابتدائيه به ترتيب آتی می باشند:

۱- محکمه ابتدائيه مرکز ولايت .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د اطفالو محکمه .

۳- سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محکمه .

۴- د ولسوالۍ ابتدائيه محکمه .

۵- د شخصيه احوالو ابتدائيه محکمه .

(۲) د هغو ولايتونو په مرکزونو کې چې زياتو ابتدائيه محکمو ته اړتيا وليدله شي ، ستره محکمه کولای شي د جمهور رئيس له منظورۍ وروسته د هغو په جوړولو لاس پورې کړي .

د ابتدائيه محکمو جوړښت :

يو څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولايتونو د مرکزونو ابتدائيه محکمې د لاندې دېوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- مدني دېوان .

۳- د عامه حقوقو دېوان .

۴- د عامه امنيت دېوان .

۲- محکمهٔ اطفال.

۳- محکمهٔ ابتدائيه تجارتی.

۴- محکمهٔ ابتدائيه ولسوالی.

۵- محکمهٔ ابتدائيه احوال شخصيه .

(۲) در مراکز ولاياتيکه به محاکم ابتدائيهٔ بيشتری ضرورت احساس شود ، ستره محکمه ميتواند بعد از منظوری رئيس جمهور به تأسيس آن اقدام نمايد.

ترکيب محاکم ابتدائيه:

مادهٔ چهل و يکم :

(۱) محاکم ابتدائيه مراکز ولايات دارای ديوان های ذيل ميباشند:

۱- ديوان جزای عمومی.

۲- ديوان مدنی .

۳- ديوان حقوق عامه.

۴- ديوان امنيت عامه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ترافیکی جرمونو دیوان .

(۲) د مرکز د ابتدائیه محکمې دیوانونه له رئیس او حد اکثر څلورو غړو څخه جوړ دي .

د ابتدائیه محکمو د دیوانونو په واسطه د قضیو څېړنه :

دوه څلوېښتمه ماده :

د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې په ابتدایي پړاوکې د اړوندو دیوانونو په واسطه لاندې قضیې د قانون د حکمونو مطابق څېړي :

۱- په عمومي جزاء پورې د اړوندو قضیو څېړنه د عمومي جزاء د دیوان په واسطه .

۲- د حقیقي اشخاصو تر منځ د مدني دعواوو څېړنه د مدني دیوان په واسطه .

۳- د حقیقي او حکمي اشخاصو یا د حکمي اشخاصو تر منځ د متنازع فیه مدني قضیو څېړنه د عامه حقوقو د دیوان په واسطه .

۵- دیوان جرایم ترافیکی.

(۲) دیوان های محکمهٔ ابتدائیه مرکز مرکب از رئیس و حد اکثر چهار عضو میباشد .

رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه :

مادهٔ چهل و دوم :

محاکم ابتدائیه مراکز ولایات قضایای ذیل را توسط دیوانهای مربوط در مرحلهٔ ابتدائی طبق احکام قانون رسیدگی می نماید :

۱- رسیدگی قضایای مربوط به جزای عمومی توسط دیوان جزای عمومی .

۲- رسیدگی به دعاوی مدنی بین اشخاص حقیقی توسط دیوان مدنی .

۳- رسیدگی قضایای مدنی متنازع فیه بین اشخاص حقیقی و حکمی یا بین اشخاص حکمی توسط دیوان حقوق عامه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴– په امنیت او عامه ګټو ، د مخدرو موادو په قاچاقو او نورو جرمونو پورې د اړوندو جزايي قضیو څېړنه د عامه امنیت د دېوان په واسطه .

۵– په ترافیکي پېښو پورې د اړوندو قضیو څېړنه د ترافیکي جرمونو د دېوان په واسطه .

د محکمې اودېوانونو لارښودنه:

درې څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولایت د مرکز د ابتدائیه محکمې په سر کې رئیس قرار لري چې د دېوانونو د قضایي او اداري فعالیتونو لارښودنه او تنظیمول په غاړه لري او عنداللزوم د هغو په غونډو کې ګډون کوي .

(۲) د ابتدائیه محکمې د دېوانونو رئیسان ، د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د ابتدائیه محکمې رئیس د دېوان د قضایي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې

۴– رسیدگی قضایای جزائی مربوط به امنیت و منفعت عامه ، قاچاق مواد مخدر و سایر جرایم مطابق احکام قانون توسط دیوان امنیت عامه .

۵– رسیدگی قضایای جزائی مربوط به حادثات ترافیکی توسط دیوان جرایم ترافیکی .

رهبری محکمه و دیوانها:

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) در رأس محکمهٔ ابتدائیهٔ مرکز ولایت رئیس قرار دارد که رهبری وتنظیم فعالیت های قضائی واداری دیوانها را به عهده داشته و عنداللزوم در جلسات آنها شرکت می نماید.

(۲) رؤسای دیوانهای محکمهٔ ابتدائیه جلسات دیوانهای مربوط را رهبری می نمایند . در صورتیکه رئیس محکمهٔ ابتدائیه، جلسهٔ قضائی دیوان را رهبری نماید ، درین حالت رئیس دیوان ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دیوان رئیس د اړوند دیوان غړی ګڼل کېږي .

(۳) د عمومي جزاء د دیوان رئیس په عین حال کې د مرکز د ابتدائیه محکمې د رئیس مرستیال دی .

د اطفالو محکمه :

څلور څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولایت په مرکز کې د اطفالو یوه ابتدائیه محکمه جوړېږي .

(۲) د اطفالو ابتدائیه محکمه له رئیس او څلورو غړو څخه متشکله ده .

په هغهٔ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې یوهٔ غړي ته چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، سپارل کېږي .

(۳) د اطفالو د سر غړونو د څېړنې ډول د خاص قانون په واسطه تنظیمېږي .

عضو دیوان مربوط پنداشته میشود .

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی در عین حال معاون رئیس محکمه ابتدائیه مرکز میباشد .

محکمهٔ اطفال:

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) در مرکز هر ولایت یک محکمهٔ ابتدائیه اطفال ایجاد می گردد.

(۲) محکمهٔ ابتدائیهٔ اطفال متشکل از رئیس و چهار عضو می باشد.

در صورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد ، وظایف و صلاحیت های وی به یکی از اعضای که دارای سابقهٔ بیشتر قضائی باشد، تفویض می گردد.

(۳) طرز رسیدگی به تخلفات اطفال توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګریزه (تجارتي) ابتدائیه محکمه :

پنځه څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولایت په مرکز کې یوه تجارتي ابتدائیه محکمه جوړیږي . سوداګریزه محکمه له رئیس او څلورو غړو څخه مرکبه ده .

(۲) د هغو ولایتونو په مرکزونو کې چې سوداګریزه ابتدائیه محکمه موجوده نه وي ، د سوداګریزو قضیو څېړنه ، د اړوند ولایت د مرکز د ابتدائیه محکمې د مدني دیوان واک دی .

د اختصاصي قضیو څېړنه :

شپږ څلوېښتمه ماده :

د سوداګریزو ، عامه حقوقو او عامه امنیت د قضیو څیړل د استیناف محکمې په قضائي حوزه کې ، د مورد له مخې په سوداګریزه ابتدائیه محکمه او د

محکمهٔ ابتدائیه تجارتی:

مادهٔ چهل و پنجم :

(۱) در مرکز هر ولایت یک محکمهٔ ابتدائیه تجارتی ایجاد می گردد. محکمهٔ تجارتی مرکب از رئیس وچهار عضو میباشد.

(۲) در مراکز ولایاتیکه محکمهٔ ابتدائیه تجارتی موجود نباشد ، رسیدگی به قضایای تجارتی از صلاحیت دیوان مدنی محکمهٔ ابتدائیه مرکز ولایت می باشد.

رسیدگی به قضایای اختصاصی:

مادهٔ چهل و ششم :

رسیدگی به قضایای تجارتی، حقوق عامه و امنیت عامه در داخل حوزهٔ قضائی محکمهٔ استیناف بر حسب مورد در محکمهٔ ابتدائیهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایت د مرکزد ابتدائیه محکمې په اړوندو دېوانونو کې صورت مومي .

<u>د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې ترکیب :</u>

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه له رئیس او دوو غړو څخه مرکبه ده ، په هغو ولسوالیو کې چې غړي موجود نه وي ، د قضیو څېړل له دریو تنو څخه د لږو قاضیانو په واسطه صورت موندلی شي .

(۲) د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې په سر کې رئیس قرار لري ، په هغۀ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې د یوۀ غړي لخوا چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، اعمالیږي .

تجارتی و دیوان های مربوط محکمۀ ابتدائیه مرکز ولایت صورت می گیرد.

<u>ترکیب محکمۀ ابتدائیه ولسوالی:</u>

مادۀ چهل و هفتم :

(۱) محکمۀ ابتدا ئیۀ ولسوالی مرکب از رئیس و دو عضو میباشد. در ولسوالی های که اعضاء موجود نباشد، رسیدگی به قضایا توسط کمتر از سه نفر قاضی صورت گرفته میتواند.

(۲) در رأس محکمۀ ابتدائیۀ ولسوالی رئیس قرار دارد ، درصورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد، وظایف و صلاحیت های وی از طرف یکی از اعضای که دارای سابقۀ بیشتر قضائی باشد، اعمال می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسوالۍ د ابتدائيه محکمې واک

اته څلوېښتمه ماده :

د ولسوالۍ ابتدائيه محکمه ټولې عادي جزايي ، مدني اود شخصيه احوالو قضيې چې دقانون دحکمونو په رعايتولو سره دهغې په وړانــدې اقامه کېږي، په ابتدايي پړاو کې څېړي .

دمؤقت قاضي توظيفول :

نهه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون په اته څلوېښتمه مــاده کې په درج شوي حالت کې، کــه چېرې محکمه ديوهٔ تــن قاضــي لرونکــې وي يــا نــور داســې حــالات راڅرگنــد شــي چــې دمؤقت قاضي د توظيفولو غوښتنه وکړي، داستيناف محکمې رئـيس واک لري چې داستيناف محکمې له قاضيانو څخه يوېې مؤقتاً توظيــف کړي .

صــلاحيت محکمــۀ ابتدائيــۀ ولسوالی :

مادۀ چهل و هشتم :

محکمۀ ابتدائيۀ ولــسوالی تمــام قضايای جزائی عــادی ، مــدنی و احوال شخصيه را که بــا رعايــت احکام قانون در پيشگاه آن اقامــه ميگـــردد ، در مرحلــۀ ابتـــدائی رسيدگی می نمايد .

توظيف قاضی مؤقت:

مادۀ چهل و نهم :

در حالت مندرج مادۀ چهل و هشتم ايــن قــانون هرگـــاه محکمـــه دارای يک نفرقاضی باشـــد ، يـــا حـــالات ديگـــری ظهـــور کنـــد کـــه ايجـــاب توظيـــف قاضـــی مؤقـــــت را نمايـــــد، رئـــيس محکمـــۀ اســـتيناف صـــلاحيت دارد که يکی از قضات محکمـــۀ اســـتيناف را مؤقتـــاً توظيـــف نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داړينو دېوانونو جوړول :

پنځوسمه ماده :

(۱) ستره محکمه کولای شي دارتیا په صورت کې دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته د ولایتونو دمرکزونو د ابتدائیه محکمو په چوکاټ کې نور دېوانونه جوړ کړي.

(۲) ستره محکمه کولای شي عندالضرورت دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته، دولسوالیو دابتدائیه محکمو په چوکاټ کې دېوانونه جوړ کړي .

دځوګونو(متعددو) جرمونو دڅېړنې ډول :

یو پنځوسمه ماده :

(۱) تورن په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې ددې قانون او نورو قوانینودحکمونومطابق دهغو دڅېړنې واک لري. په هغهٔ صورت کې چې شخص دځوګونوجرمونو

ایجاد دیوان های ضروری :

مادهٔ پنجاهم :

(۱) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوان های دیگری را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ مراکز ولایات بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

(۲) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوانهای را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ ولسوالی ها بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

طرز رسیدگی جرایم متعدد:

مادهٔ پنجاه و یکم :

(۱) متهم در محکمهٔ محاکمه می شود که مطابق به احکام این قانون وسایر قوانین صلاحیت رسیدگی آنرا دارد. در صورتیکه شخص مرتکب جرایم متعددی گردد که از

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب شي چې دواک له نظـره دجلا محکمو تابع وي،دهغوڅېړنه په هغې محکمې کې صورت مومي چې د ډېرسخت (شديدترين) جرم د څېړنې واک لري.په هغهٔ صـورت کې چې ارتکابي جرمونه د مجازاتو له مخې په يوه درجه کـې وي ، د څېړنې واک هغه محکمه لري چې پر تورن باندې د واردو شوو تورونو څېړنه يې پيل کړېده .

(۲) که چېرې يو شخص د ځوګونو جرمونو مرتکب شي چې د واک له نظره د دوو(اختصاصي او عمومي) محکمو تابع وي ، د جرم د ماهيت په اعتبار ، هره يوه اړونده محکمه د هغو د څېړنې د واک لرونکې ده . په هغهٔ صورت کې چې ارتکـابي جرمونه د هغو ځوګونو جرمونو له ډول څخه وي چې د تجزيې وړنـه وي ، د هغو څېړنه د هغې محکمې واک دی چې د شـديد جـرم د څېړنې واک لري .

حيث صـلاحيت تـابع محـاکم جداگانه باشد، رسيدگی بـه آن در محکمهٔ صورت مـی گيـرد کـه صلاحيت رسيدگی شديدترين جرم را دارد. در صـورتيکه جـرايم ارتکابی از لحاظ مجازات در يک درجه باشد، صلاحيت رسيدگی را محکمهٔ داردکـه رسـيدگی بـه اتهامات وارده بر مـتهم را آغـاز کرده است .

(۲) هرگاه شخصی مرتکب جرايم متعـددی گـردد کـه از حيـث صـلاحيت تـابع دو محکمـه (اختـصاصی وعمـومی) باشـد، صلاحيت رسيدگی آن را به اعتبار ماهيت جرم هر يـک از محـاکم مربوط دارا می باشد ، در صورتيکه جرايم ارتکـابی از نـوع جـرايم متعددی بوده که قابل تجزيه نباشد، رسيدگی به آن از صلاحيت محکمهٔ می باشد که صلاحيت رسيدگی به جرم شديد تر را دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) دجرم شريکان او مرستيالان په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې دجرم اصلي فاعل په هغې کې محاکمه کېږي .

مسؤوليت :

دوه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمې رئيس،ددېوانونو رئيسان او دهغو قضايي غړي دقضيو له کيفيت،دڅېړنې دمودې ، دقانون دتطبيق له سموالي(صحت)او دخپلو صادره فيصلواو قرارونو له مدلل والي څخه مسؤليت لري .

دفيصلې قطعيت :

دري پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمو صادره حکمونه ، په لاندې مواردو کې قطعي دي :

۱–په صادره حکم باندې ددعوي د اړخونو قناعت .

۲–داستيناف غوښتنې دمودې تېرېدل (انقضاء) .

(۳) شرکاء و معاونین جرم در محکمۀ محاکمه می شوند که فاعل اصلی جرم در آن محاکمه می شود .

مسؤولیت :

مادۀ پنجاه و دوم :

رئیس محکمه ابتدائیه، رؤسای دیوانها واعضای قضائی آن از کیفیت، میعاد رسیدگی قضایا، صحت تطبیق قانون ومدلل بودن فیصله ها وقرار های صادرۀ خویش مسؤولیت دارند.

قطعیت فیصله :

مادۀ پنجاه و سوم :

احکام صادرۀ محاکم ابتدائیه در موارد آتی قطعی میباشد:

۱– قناعت طرفین دعوی به حکم صادره.

۲– انقضای میعاد استیناف طلبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- په هغهٔ صورت کې چې دمدعي بها ارزښت تر سلو زرو افغانيو پورې وي .

۴- تر پنځوسو زرو افغانيو پورې په نقدي مجازاتو باندې حکم .

۵-نور هغه موارد چې په قوانينو کې اټکل شوي دي .

اداري څانگې :

څلور پنځوسمه ماده :

ابتدائيه محکمې داداري څانگو او کارکوونکو لرونکې دي چې دندې اودفعاليت ډول يې په جلا لايحو کې تنظيمېږي .

دسندونو اووثايقو دثبت اداري :

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) داستيناف دهرې محکمې په قضايي حوزه کې دسندونو اووثايقو دثبت اداره جوړېږي .

۳- در صورتيکه ارزش مدعی بها الی يکصد هزار افغانی باشد .

۴- حکم به مجازات نقدی الی پنجاه هزار افغانی.

۵- ساير مواردی که در قوانين پيشبينی گرديده است.

شعبات اداری:

مادهٔ پنجاه و چهارم :

محاکم ابتدائيه دارای کارکنان و شعبات اداری بوده که وظايف وطرز فعاليت آنها در لوايح جداگانه تنظيم می گردد.

ادارات ثبت اسناد و وثايق:

مادهٔ پنجاه و پنجم :

(۱) درحوزهٔ قضائی هر محکمهٔ استيناف ادارهٔ ثبت اسناد ووثايق ايجاد می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسندونو اووثایقو دثبت دادارو په سرکې رئیس قرار لري چې دادارې دفعالیتونو لارښوونه او تنظیم پــه غاړه لري .

در رأس ادارات ثبت اسناد ووثایق رئیس قرار داشته که رهبری وتنظیم فعالیت های اداره را بــه عهــده دارد.

(۲)دسندونو اووثایقو دثبت دادارو رئیس اومــسلکي غــړي دهغــو اشخاصو له جملې څخه چې قضایي واک لري ، ټاکل کیږي .

(۲) رئیس و اعــضای مــسلکی ادارات ثبت اسناد و وثایق از جملهٔ اشخاصی که صــلاحیت قــضائی دارند ، تعیین میگردند .

(۳)په هغو ولسوالیو کــې چــې دسندونواووثایقودثبت ادارې جوړې شوې ندي،دولــسوالیو محکمــې داړوندو واکونو لرونکې دي .

(۳) در ولسوالی های که ادارات ثبت اسناد ووثایق ایجاد نگردیــده است، صلاحیت های مربوطــه را محاکم ولسوالی ها دارا میباشند.

(۴)دسندونو او وثایقو دثبت دادارو دندې اوواکونه دخاص قانون مطابق تنظیمیږي .

(۴) وظایف و صــلاحیت هــای ادارات ثبت اسناد و وثایق طبــق قانون خاص تنظیم میگردد .

د سوداګریزو (تجارتي) سندونو او علایمو ثبتول :

ثبــــت اســــناد وعلایــــم تجارتی

شپږ پنځوسمه ماده :

مادهٔ پنجاه و ششم :

دسودا ګریزو سندونو او علایمــو ثبتول دسوداګریزو ابتدائیه محکمو واک دی.

ثبت اســناد وعلایــم تجــارتی از صلاحیت محاکم ابتدائیه تجــارتی میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریوټ ورکول :

اووه پنځوسمه ماده :

دابتدائیه محکمـو اودسـندونو او وثایقو دثبت د ادارو رئیسان مکلف دي چې له خپلو اجراآتـو څخـه داستیناف اړوندې محکمې ته رپوټ ورکړي .

ارائه گزارش :

مادۀ پنجاه و هفتم :

رؤسای محاکم ابتدائیـه و ادارات ثبت اسناد و وثایق مکلف انـد از اجــراآت خــود بــه محکمـۀ استیناف مربــوط گــزارش ارائــه نمایند .

پنځم فصل

د قضائیه قوې په قاضیانو او کارکوونکو پورې اړوندې چارې

فصل پنجم

امــور مــربــوط بــه قضــات وکارکنــان قوۀ قضائیه

دقضاء د انسلاک شرایط :

اته پنځوسمه ماده :

(۱)دلانــدې شــرطونو لرونکــی شخص دسترې محکمې درئیس په وړاندیز اودجمهــور رئـیس پـه منظورۍ د قاضي په توگه منسلک او ټاکل کېږي :

شرائط انسلاک قضاء:

مادۀ پنجاه و هشتم :

(۱) شخص واجد شرایط ذیل بــه پیشنهاد رئیس ســتره محکمــه و منظوری رئیس جمهور بــه حیــث قاضــــی منـــسلک و تعیـــین می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱–د انسلاک په وخت کې لږترلږه لس کاله دافغانستان داسلامي جمهوريت د تابعيت لرونکی وي .

۲–دواکمنې محکمې دقطعي حکم په موجب،دجنايت ياجنحې په عمدي جرم محکوم شوی نه وي .

۳–دحقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه دلېسانس يا له هغو څخه دلوړ تحصيلي سند او يا ددولت درسمي ديني مدرسو يا دهغو دمعادل تحصيلي سند لرونکی وي .

۴–په ساري ناروغيو يا معيوبيتونو باندې چې ددندې داجراء خنډ شي ، مصاب نه وي .

۵– د قضاء په کادر کې دانسلاک په وخت کې يې پنځه ويشت کلنی سن بشپړ کړی وي .

۶–دقضايي ستاژ دوره يې په برياليتوب سره تېره کړې وي .

(۲)د دولت د رسمي ديني مدرسو يا د هغو د معادل تحصيلي سند

۱–حين انسلاک حداقل ده سال تابعيت جمهوری اسلامی افغانستان را دارا باشد.

۲– به موجب حکم قطعی محکمه ذيصلاح به جرم جنايت يا جنحهٔ عمدی محکوم نشده باشد.

۳– سند تحصيلی ليسانس از پوهنځی های حقوق يا شرعيات و يا بالاتر از آن و يا سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت يا معادل آنرا دارا باشد .

۴– مصاب به امراض ساری يا معيوبيتهای که مانع اجرای وظيفه گردد ، نباشد.

۵– حين انسلاک در کادر قضاء سن بيست وپنج سالگی را تکميل کرده باشد .

۶– دورهٔ ستاژ قضائی را مؤفقانه سپری نموده باشد.

(۲) شخص دارای سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت و يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونكى شخص ، د دې مـادې د (۱) فقرې پـه (۱ ، ۲، ۴ ، ۵ او ٦) جزء كې د درج شوو شرطونو له په پام كې نيولو سره د لومړيـو دريو كلونو لپاره د ابتدائيه محكمې د غړي په توګه مقرريداى شي .

(۳) كه چېرې د شرايطو لرونكـي داوطلبان د اړتيا له حد څخه زيات وي ، ستره محكمه كولاى شـي د داوطلـب د جـذب او شـاملولو لپاره اضافي شرطونه وضع كړي .

سوګند

نهه پنځوسمه ماده :

قاضي د دندې له اشغالولو دمخه د سترې محكمې د رئيس او غړو په مخكې لاندې سوګند پـه ځـاى كوي :

((د لوى اوداد‌ګر خداى (ج) پـه نوم سوګند يادوم چـې د قـضاء دنده په بشپړامانت ، ريـښتينولۍ (صـداقت) او نـاپلوۍ سـره

معادل آن بـا رعايـت شـرايط مندرج اجـزاى (۱ ، ۲ ، ۴ ، ۵ و ٦) فقـرۀ (۱) ايـن مـاده براى سه سال اول بحيـث عـضو محكمـۀ ابتدائيـه مقـرر شـده ميتواند .

(۳) هرگاه تعداد داوطلبان واجـد شرايط بيشتر از حد ضرورت باشد، ستره محكمه مى توانـد شـرايط اضافى را براى جذب و شـموليت داوطلب وضع نمايد.

سوگند:

مادۀ پنجاه و نهم :

قاضى قبل از اشـغال وظيفـه در حـضور رئـيس واعـضاى ستره محكمه سوگند آتى را به جا مى آورد:

((سوگند يـاد مـى كـنم بنـام خداونـد(ج) بـزرگ و داد گـر كه وظيفه قضاء را بـا كـمال امانت ، صـداقت وبـى طرفـى

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجراء او داسلامي شريعت،دهېواد داساسي قانون او قوانينو د حکمونو درۀ ناوی وکړم او تطبيق يې کړم، د دندې اسرار ساتم، په مستقيم يـــا غيرمستقيم صورت سره په خيانت ، حق تلفۍ ، بې عـــدالتۍ ، قـــانون ماتونې(قانون شکنۍ) او د رشـــوت په اخيستلو لاس نه پورې کوم)).

دتحليف متن په لوحه کـــې ليکـــل کېږي، دقاضي له لاسليک وروسته په هغې محکمې کې چې دنده پکې اجراء کوي ، ځړول کېږي.

د قاضيانو مقررېدل اوتبديلېدل :

شپېتمه ماده :

(۱)د اول اوله هغۀ څخه د لوړبست د قاضـــيانو مقررېدل،تبديلېـــدل، ترفېع، د خدمت تمديد ، تقاعد او دهغۀ رفع کول، دموافقې ورکول او داستعفي منل ، د سترې محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

اجراء واحکام شريعت اســـلامی، قانون اساسی وقـــوانين کـــشور را احترام وتطبيـــق نمـــوده، اســـرار وظيفه را حفظ مينمايم، بـــصورت مستقيم يا غيرمستقيم به خيانـــت، حق تلفی، بی عدالتی، قانون شکنی واخـــذ رشـــوت مبـــادرت نمـــی ورزم)) .

متن تحليف در لوحه نوشته شـــده، بعد از امضاء قاضی در محکمۀ که در آن اجرای وظيفه می نمايـــد ، تعليق ميشود.

تقرر وتبدل قضات:

مادۀ شصتم :

(۱) تقـــرر، تبـــدل، ترفيـــع، تمديـــد خـــدمت، تقاعـــد و رفع آن، اعطای موافقه وقبـــولی استعفای قضات بست اول و بالاتر از آن به اســـاس پيـــشنهاد ســـتره محکمـــه و منظـــوری رئـــيس جمهورصورت می گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د دوه یم اوله هغهٔ څخه د ټیټ بـــست د قاضـــیانو مقررېـــدل، تبدیلېدل، ترفېع ، دخدمت تمدید، تقاعد او دهغهٔ رفع کول، د موافقې ورکول اوداستعفي منل ، دقـــضائیه قوې د اداري عمومي آمر د وړاندیز پربنسټ او دسترې محکمې په تائید او دهغې د رئـــیس پـــه منظـــورۍ صورت مومي.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت، تقاعـــد و رفـــع آن، اعطـــای موافقـــه وقبـــولی اســـتعفای قـــضات بـــست دوم و پـــایینترازآن به اســـاس پیـــشنهاد آمرعمـــومی اداری قوهٔ قضائیه ، تائیـــد ســـتره محکمـــه و منظـــوری رئـــیس آن صورت می گیرد.

د اداري کارکوونکو مقررېدل او تبدیلېدل :

یو شپېتمه ماده :

(۱) د فوق او مافوق رتبې په بست کې د قضائیه قوې د اداري مامورینو اوفـــوق درجـــې قـــراردادي اجیرانو مقررېدل،تبدیلېدل ،ترفېع ، دخدمت تمدید،تقاعد اودهغهٔ رفـــع کېدل، د موافقې ورکول اوداستعفي منل دسترې محکمـــې د رئـــیس د وړاندیز پربنسټ اودجمهور رئیس په منظورۍ صورت مومي.

تقـــرر وتبـــدل کارکنـــان اداری:

مادهٔ شصت و یکم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت ، تقاعـــد ورفـــع آن ، اعطای موافقه و قبـــولی اســـتعفای مـــامورین اداری قـــوهٔ قـــضائیه در بست فـــوق و مـــافوق رتبـــه واجیران قرار دادی فوق درجه بـــه اساس پیشنهاد رئیس ستره محکمه ومنظوری رئیس جمهور صـــورت می گیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د لومړۍ یا له هغې څخه د ټيټې رتبې یا بست د اداري مامورينواو د لومړۍ یا له هغې څخه د ټيټې درجې قـــراردادي اجيرانومقررېـــدل، تبديلېدل، ترفيع دخدمت تمديـــد، تقاعداودهغهٔ رفع،د موافقې ورکول اوداستعفي منل دقـــضائيه قـــوې د اداري عمومي آمر په وړانـــديز اود سترې محکمې د رئيس په منظورۍ صورت مومي.

د قاضيانو تقاعد:

دوه شپېتمه ماده :

(۱) قاضي په لاندې حالاتو کـــې متقاعد کېږي او بيا کارتـــه نـــشي استخدامېدی :

۱- د (۴۰) کاله بالفعل خدمت په پای کې.

۲-کلـــي دايمـــي معلوليـــت او دوامداره ناروغي چې د دنـــدې د اجراء خنډشي.

۳- د (۶۵) کلني سن بشپړول.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفيـــع، تمديد خدمت ، تقاعد و رفع آن ، اعطـــای موافقـــه و قبـــولی استعفای مامورين اداری رتبـــه يـــا بست اول و اجيـــران قـــرار دادی درجه اول ويا پـــايينتر از آن بـــه پيـــشنهاد آمـــر عمـــومی اداری قـــوهٔ قـــضائيه ومنظـــوری رئيس ســـتره محکمـــه صـــورت می گيرد.

تقاعد قضات:

مادهٔ شصت و دوم :

(۱) قاضی در حالات آتی متقاعد گرديده و دوباره به کار اســـتخدام شده نمی تواند:

۱- در پايان (۴۰) سال خـــدمت بالفعل.

۲- معلوليت کلی دايمی و مريضی های دوامداريکه مـــانع اجـــرا ی وظيفه گردد.

۳- اکمال سن (۶۵) سالگی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- نور هغه حالات چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي .

(۲) ستره محکمه کولای شي د اړتيا په وخت کې د هغو قاضيانو د کار دوام چې ددې مادې د(۱) فقرې په ۳ جزء کې د درج شوي تقاعد سن ته رسېدلي دي اود علمي اومسلکي پوهې او تجربو لرونکي وي، تقاعد ته له سوق دمخه ، د واکمن مقام په منظورې حداکثرترلسو کلونو پورې تمديد کړي.

د کار د دوام منظوري هرکال نوې کيږي.

د قاضيانو تبديلي :

دري شپېتمه ماده :

(۱) قاضي له دريو کلونو دمخه نشي تبديلېدای ، خود هغهٔ په خپله غوښتنه اود مؤجه دليلونو په وړاندې کولو سره چې د ادارې د قناعت وړ وگرځي .

۴- ساير حالاتيکه در اسناد تقنينی پيش بينی گرديده است.

(۲) ستره محکمه می تواند، هنگام ضرورت دوام کار قضاتی را که به سن تقاعد مندرج جزء ۳ فقرهٔ (۱) اين ماده رسيده اند و دارای دانش، تجارب علمی و مسلکی باشند، قبل از سوق به تقاعد به منظوری مقام ذيصلاح حداکثر تا ده سال تمديد نمايد.

منظوری دوام کار، هر سال تجديد می شود.

تبديلی قضات:

مادهٔ شصت و سوم :

(۱) قاضی قبل از سه سال تبديل شده نمی تواند ، مگر به اثر تقاضای خودش و ارائه دلايل مؤجه که طرف قناعت اداره واقع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د قاضي تبدیلي په عادي توگه، په هرو دریوکالو کې یوځل دکـــب په میاشت کې صـــورت مـــومي او دراتلونکي کال لـــه پیـــل څخـــه نافذیږي.

تقدیر لیکونه:

څلورشپیتمه ماده :

(۱)دقضائیه قوې قاضـــیانواواداري کارکوونکو ته لومړی درجه تقدیر لیک، دسترې محکمې د رئـــیس د وړاندیز پربنسټ او دجمهور رئیس په منظورۍ او یا مستقیماً جمهور رئیس لخوا ورکول کیږي.

(۲)د قضائیه قوې قاضیانو او اداري کـــارکوونکو تـــه دوه یمـــه او دریمـــه درجـــه تقـــدیر لیـــک ، ستاین لیک او نقـــدي مکافـــات د اداري عمـــومي آمـــر د وړانـــدیز پربنسټ او دســـترې محکمـــې د رئیس په منظورۍ او یامـــستقیماً د سترې محکمـــې د رئـــیس لخـــوا ورکول کیږي.

(۲) تبدیلی قاضی طـــور عـــادی، هر سه سال یکبار در مـــاه حـــوت صـــورت گرفتـــه و از آغـــاز ســـــال بعـــــد نافـــــذ می گردد.

تقدیر نامه ها:

مادۀ شصت و چهارم :

(۱) تقدیر نامۀ درجـــه اول بـــرای قضات و کارکنان اداری قوه قضائیه به اساس پیـــشنهاد رئـــیس ســـتره محکمه و منظوری رئیس جمهـــور ویا مستقیماً توسط رئیس جمهـــور اعطاء می گردد.

(۲) تقـــدیر نامـــۀ درجـــه دوم وسوم، تحسین نامـــه و مکافـــات نقدی بـــرای قـــضات وکارکنـــان اداری قـــوۀ قـــضائیه بـــه اســـاس پیـــــشنهاد آمرعمـــــومی اداری و منظوری رئیس ستره محکمه ویـــا مـــــستقیماً از طـــــرف رئـــــیس ســـــتره محکمـــــه اعطـــــاء می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت دمامورینو اوکارد قوانینو د حکمونوتطبیقول:

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) د قضائیه قوې د قاضیانو او اداري کارکوونکو د مقررېدلو ، تبدیلېدلو ، ترفېع ، دخدمت د تمدید، تقاعد او دهغهٔ د رفع کولو، د موافقې د ورکولو د استعفي د منلو،رخصتۍ او نورو حقوقو او امتیازونو او مکلفیتونو شرطونه او حالات چې پدې قانون کې نه وي اټکل شوي ، د کار او د دولت د مامورینو د قوانینو او په هغو پورې د نورو اړوندو تقنیني سندونو د حکمونو مطابق ، اجراء کېږي.

(۲) د قاضیانو په ترفېع کې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو تقنیني سندونو په شرطونو برسېره ، دقاضیانو د فیصلو څرنگوالی هم په پام کې نیول کېږي.

تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت :

مادهٔ شصت و پنجم :

(۱) شرایط و حالات تقرر، تبدل، ترفیع، تمدید خدمت، تقاعد و رفع آن ، اعطای موافقه ، قبولی استعفاء رخصتی و سایر حقوق، امتیازات و مکلفیت های قضات وکارکنان اداری قوهٔ قضائیه که در این قانون پیش بینی نگردیده باشد، طبق احکام قوانین کار و مامورین دولت وسایر اسناد تقنینی مرتبط به آن اجراء می گردد.

(۲) در ترفیع قضات علاوه بر شرایط اسناد تقنینی مندرج فقرهٔ (۱) این ماده ، چگونگی فیصله های قضات نیز در نظر گرفته میشود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلکي امتياز :

شپږ شپېته ماده :

قاضيانوته د قضائي کادر امتياز ورکول کېږي.دقضاء د کادري درجې دتثبيت ، د ارتقا شرايط او د کادري امتياز د اندازې په ټاکلو پورې اړوندې چارې يې دجلا تقنيني سند مطابق تنظيمېږي.

قضائي کادري امتياز د معاش جزء دی .

امتياز مسلکی:

مادۀ شصت و ششم :

برای قضات امتياز کادر قضائی پرداخته ميشود . امور مربوط به تثبيت درجۀ کادری ، شرايط ارتقاء ، وتعيين اندازۀ امتياز کادری طبق سند تقنينی جداگانه تنظيم می گردد.

امتياز کادر قضائی جزء معاش ميباشد .

شپږم فصل

د قاضيانو جزايي او تأديبی مسؤوليت

د قاضي توقيفول :

اووه شپېتمه ماده :

(۱)قاضي د جمهور رئيس له حکم پرته نيول يا توقيف کېدای نه شي. د مشهود جرم حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

فصل ششم

مسؤوليت جزائی و تأديبی قضات

توقيف قاضی:

مادۀ شصت و هفتم :

(۱) قاضی را نمی توان بدون حکم رئيس جمهور گرفتار و يا توقيف نمود. حالات جرم مشهود از اين حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) که چېرې قاضي د جنايت په ارتکاب تورن شي ، ستره محکمه ، داساسي قانون ديوسلو دري دېرشمې مادې مطابق اجراآت کوي .

د قاضيانو تأديب:

اته شپېتمه ماده :

د قاضيانوتأديبول د خاصې مقررې مطابق چې دسترې محکمې لخوا تصويبېږي ، صورت مومي .

اووم فصل

متفرقه حکمونه

د مستعفي قاضي بيامنل :

نهه شپېتمه ماده :

مستعفي قاضي د قضاء ادارې ته د بيا مراجعې په صورت کې ، داستعفي دوخت په عين رتبه منل کېداى شي. ددې قانون په دوه شپېتمه ماده کې درج شوي حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم گردد ، ستره محکمه مطابق حکم مادۀ یکصدو سی و سوم قانون اساسی اجراآت می دارد.

تأدیب قضات:

مادۀ شصت و هشتم :

تأدیب قضات مطابق مقررۀ خاصی که از طرف ستره محکمه تصویب می شود، صورت می گیرد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

پذیرش مجدد قاضی مستعفی:

مادۀ شصت و نهم :

قاضی مستعفی در صورت مراجعۀ دوباره به ادارۀ قضاء به عین رتبۀ زمان استعفا پذیرفته شده می تواند.حالات مندرج مادۀ شصت و دوم این قانون از این حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاضيانو جامې :

اويايمه ماده :

قاضيان مکلف دي دقضاوت په وخت کې په هغو مخصوصو جامو چې په اړونده لايحه کې اټکل شوېدي ، ملبس وي .

دپېژندنې (هويت) کارت:

يو اويايمه ماده :

قاضيان دپېژندنې د مخصوص کارت لرونکي وي چې شکل او محتوي يې دسترې محکمې لخوا برابر او ټاکل کېږي.

د مهر لرل:

دوه اويايمه ماده :

ستره محکمه ، داستيناف اوابتدائيه محکمې ، دقضائيه قوې اداري عمومي آمريت اودسندونو او وثيقو دثبت اداري هره يوه دمخصوص مهرلرونکې دي.

لباس قضات:

مادۀ هفتادم :

قضات مکلف اند هنگام قضاوت به لباس مخصوصی که در لايحۀ مربوط پيش بينی شده است، ملبس باشند.

کارت هويت:

مادۀ هفتاد و يکم:

قضات دارای کارت هويت مخصوصی می باشند که شکل ومحتوی آن از طرف ستره محکمه ترتيب وتعيين می گردد.

داشتن مهر:

مادۀ هفتاد و دوم :

ستره محکمه، محاکم استيناف وابتدائيه، آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه و ادارات ثبت اسناد ووثايق هر يک دارای مهر مخصوص می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاضیانو او محکمو امنیت:

دري اویایمه ماده :

(۱) د کورنیو چارو وزارت اونور اړوند مراجع مکلف دي، د قاضیانو اواړوندو دفترونو او دمحکمو د ادارو امنیت تأمین کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي مراجع مکلف دي، دمحکمو قطعي فیصلې او قرارونه تطبیق کړي.

معاش :

څلور اویایمه ماده :

دسترې محکمې غړي او قضایي مستشاران او د محکمو قاضیان داساسي قانون دیوسلو پنځه پنځوسمې مادې د حکم مطابق ، د مناسب معاش مستحق دي چې اندازه یې په اړوند قانون کې ټاکل کېږي.

امنیت قضات ومحاکم:

مادۀ هفتاد و سوم :

(۱) وزارت امور داخله و سایر مراجع ذیربط مکلف اند امنیت وحفاظت قضات و دفاتر مربوط و ادارات محاکم را تأمین نمایند.

(۲) مراجع مندرج فقرۀ (۱) این ماده مکلف اند فیصله ها و قرار های قطعی محاکم را تطبیق نمایند .

معاش:

مادۀ هفتاد و چهارم :

اعضای ستره محکمه و مستشاران قضائی و قضات محاکم مطابق حکم مادۀ یکصد و پنجاه و پنجم قانون اساسی مستحق معاش مناسب بوده که اندازۀ آن در قانون مربوط تعیین می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشتمنۍ ثبتول:

پنځه اویایمه ماده :

د محکموقاضـــیان اودســـندونو او وثیقو دثبت مسؤولین مکلف دي ، ددندې له اشغال څخه دمخه خپله منقوله اوغیرمنقوله شـــتمني ثبـــت کړي.

اختصاصي خپرونه :

شپږ اویایمه ماده :

(۱) ستره محکمـــه داختـــصاصي خپرونې لرونکې ده.

(۲) دمحکمـــو قطعـــي فیـــصلې دواحدې قضایي رویې دتعـــــمیم ، تحقیق او تتبع په منظور دســـترې محکمې دلزوم دید له مخې تکثیر او خپرېږي

د انفاذ نېټه :

اووه اویایمه ماده :

دغه قانون د توشېح له نېټې څخـــه نافذ او په رسمي جریده کـــې دې خپـــور شي. په نافذېدو ســـره یې

ثبت دارائی :

مادهٔ هفتاد و پنجم :

قضات محاکم و مسؤولین ثبـــت اســـناد و وثـــایق مکلـــف انـــد قبل از اشغال وظیفه دارائی منقول و غیـــر منقـــول خـــویش را ثبـــت نمایند .

نشریهٔ اختصاصی :

مادهٔ هفتاد و ششم :

(۱) ستره محکمـــه دارای نـــشریهٔ اختصاصی میباشد .

(۲) فیصله های قطعـــی محـــاکم به منظـــور تعمـــیم رویـــهٔ واحـــد قضائی ،تحقیق و تتبع طبق لزوم دید ســـتره محکمـــه تکثیـــر و نـــشر میگردد .

تاریخ انفاذ:

مادهٔ هفتاد و هفتم :

ایـــن قـــانون از تـــاریخ توشـــیح نافـــذ و در جریـــدهٔ رســـمی نشر گردد. با انفـــاذ آن قـــانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۷۰هـ.ش کال دوري د (۱۱) نېټې په (۷۳۹) ګڼه رسمي جريــده کــې خپــور شــوی دمحکمــو دتشکيلاتو اوصلاحيت قــانون او دهغهٔ نور مغاير حکمونه لغوه ګڼل کيږي.

تشکيلات وصــلاحيت محــاکم منتشرهٔ جريــدهٔ رســمی شــماره (۷۳۹) مؤرخ (۱۱) حمل سال ۱۳۷۰هـ . ش و ســـاير احکـــام مغـــاير آن ملغـــیٰ پنداشـــته ميشود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۵۰) افغانی

نمبر تیلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تعداد طبع : (۵۰۰۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL
GAZETTE

Law on the structure and
competencies of courts
of Islamic Republic
of Afghanistan

Issue: No. 851

Date : 21/ May/ 2005

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library